

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-7/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Μεσορράχη*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας .. *Φυλλίδας* ..,
Νομοῦ .. *Σερρών*
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Θεόδωρος*
Πακοπούλου..... ἐπάγγελμα *Διδ./λ.ος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ... *Μεσορράχη - Ν. Ζίχης*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *5*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ιωάννης Σαρ. Γε. Κάλ. τοῦ Νικηφόρου*
Κηνηθείς *ἐν Μεσορράχῃ* *εἰς τὰς 10 Μαρτίου 1898*.....
ἡλικία.. *72*..... γραμματικαὶ γνώσεις... *Δ' Δημοτικῆς*.....
..... τόπος καταγωγῆς *Μεσορράχη*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προὔριζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; *Λέγεται δὲ ἦσαν χωριεσταί, ἀλλὰ μετὰ τὴν καλλιηρημίαν ἔκαθεν ἦσαν καὶ χιρῆα ὁποῦ ἔβασκαν τὰ ποιμνία.*
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Δὲν ἦσαν χωριεσταί*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἐν γούρῃ καὶ ηραύωτα διαχωριεσταί β) Μικρὰ εἰς Τούρκους κ' 3) ἀριφύμας ἐκκλησίαν*
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; *Ναὶ. Μάλιστα ἡ μηλικὰ διὰ ἐδικαίουτο μέρους. Οὐκ ἔστι ἐν αὐτῇ ἕνα ἐξ αὐτῶν ἐκκλησιαστικὸν εἰς Κοινότητα λεγόμενα ἡραύωτα καὶ τὰ ὅποια εἶχε ἰσχύϊ ἐπιγύμνοσ' ἡραύωτα.*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Εἰς ἀμφοτέρας (ἡμετέροισιν ὁ ὅρος . . . ὁρῶν . μὲ τεχν. γεωργίαν .)*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. *Ναι*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ἐρχομένη, ὡς . . ἄτομα, εἰς ἐ. ἀπὸ τοῦ ἴδιου χωρίου ἢ ἀπὸ μετοικίας καὶ ἐνοικίου τοῦ μισοῦ τῆς παραγωγῆς*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασιακάτοροι κλπ.)

Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; . . . ὁρῶν κτενὺδες, δηλ. μισακάτορες ἀπὸ χωρὸς ἐκκλησιαστικῆς

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰδος ἢ χρήμα*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὰ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγντῶν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Ἄνδρες καὶ γυναῖκες . ἢ ἀπὸ τοῦ ἴδιου χωρίου ἢ ἀπὸ μετοικίας . Τοῦ ἡμερομίσθιου ὅλο ἐκ χρήματος (ἐχρόνισμα ἡμέρας) ἢ εἰς εἶδος*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλοι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Δοῦλοι καὶ προήρχοντο . . . ἀπὸ μετοικίας χωρίων*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ γέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. *Ναι . ὅπου ἐμάνθανεν β. διαρκῶς ἐργασίας*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται

ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

Ἐπὶ πᾶσι ἐποχικῶς ἐπὶ θύσει ὡς ἐργάται

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....
Τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο διὰ τῶν κτλ. κόπρου

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *1932*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον μετὰ τὸ 1920, ἐπεὶ οἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ μετὰ τὸ 1940*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, ἢ μὴ, μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Τὸ μονόφτερον σιδηροῦν ἄροτρον το ἐχρησιμοποιεῖται ἐν μαλακὰ χωράφια, ἐκτελεῖται παλαιὰ τὸ ξύλινο. Ὁ σιδηρὸς καὶ ἡ προμήθεια ἐγίνετο ἀπὸ τῆς Ν. Ζιχλῆ ἢ τῶν Σέρραις.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

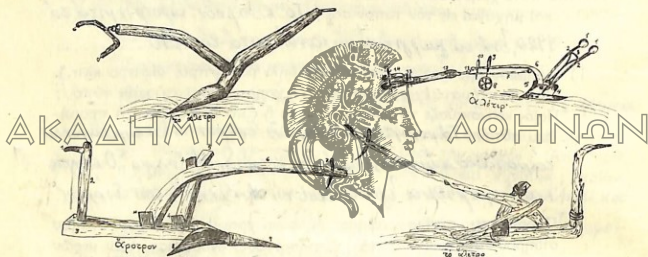
2) Τρακτὲρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *1945*
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ *1947*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... 1945

5) Μηχανή ἀλωνισμού .. 1945

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Εἰδικοί. Τεχνίται. ἡδὲ λαοὶ. κατασκευάζει.* *Δηλαδὴ. ἀλετριάδες, ἐπὶ ῥυμνίαι. ἐπὶ θούρῳ. διατάσσονται. ἑλκύνονται. (καὶ) ἡρατῆρ. πλιν. ὄξυα.)* *ἑλκύνονται. καὶ τὰ. παραδίδονται.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἦτο. μιᾶς μορφῆς. διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν...
ἐν δυν. τῶν χωραφιδῶν.....

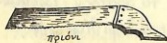
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἐκ ὧν α. βραχυμ. ο.

Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

ἐκ σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφαῖ, ἀρνάρι (ἐκ σκεπάρ-
νι καὶ διὰ τὸ ἐκ σκεπάρνι καὶ ξυλοφαῖ).....

πριόνι

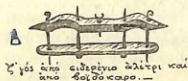

ἀρίδι

ρινὶ ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Παλαιότερον βοεῖ. ἐνὸς. ἐνὶ ἡμίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... *Δύο καὶ. ἓν.*
- 9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα με δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Διὰ τὸ ζεугάρισμα με δύο ζῶα. ὁ ζυγός. ὁ ἀναγκαῖος.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

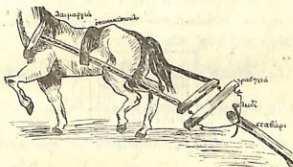

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα.*
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ;... *Μετά τὸ 1920.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Τοποθετοῦν τῶν λουτρῶν μετὰ παίρνει τὸ ἀλάντρι καὶ βάλλει τὸ ἀρότρον ἐπ' αὐτὴν.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συντάξεις εἰς τὸν τόπον σας. ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ
ἀγροῦ δ. ἢ ἐργατίας.)

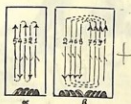
β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίαις) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίαις, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ; *ἔχεται εἰς λωρίδας (δηλ. σπορίαις).*

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μετὰ αὐλακίαν ;

ἐχωρίζετο μετὰ αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *Δὲν ὑπάρχει συνήθεια.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

ἤσαν οἱ μετὰ τὴν ὕνι χωράδες καὶ καθὰ τὴν κλίση τοῦ χωρίου καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ ὀργώματος (ὅσοι πλαγίως, βαθιὰ κ.λ.π.).

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς), γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Τὰ καλοκαρινὰ ὀργώματα γίνονται ἐν ὁρμῇ βαθύᾳ,
ἐν τῇ ζῇ. Ἄλλα καὶ μάλιστα ἐν ὁρμῇ. δὴ γίνονται εἰς βάθος μέγα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημοτριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Πρῶτα γίνονται ἀρκετὰ διὰ β. 6-7. καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ τοὺς μῆνες Σεβρίο καὶ Οκτώβριο. Δεῖ ἔχον ἐνδοκὴ διογραφία ἀπλῶς 1^η 2^η 3^η Σεπτέμβριος. Σήμερον ὁμοῦ ἀνάλογον μὲ τὰς καιρὸν καὶ διὰ τὸν καιρὸν καὶ τὰ παρανομαζομένης ἐν καιρίαις γίνονται δύο ἡμέραι καὶ κατὰ τοὺς μῆνες Σεβρίο καὶ Οκτώβριο

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἂνωτέρω)

AKAΔHMA

A O H N n N

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσφαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αὐτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....
...Τρία ἔτη.....

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἄραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο ὀργώματα καὶ κατὰ τὰς μηνεῖς Σεπτέμβριο*

5) Ποια έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν. π.χ. τὸ διδάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; τὸ διδάκι ἢ δ. τεμάκις
Σήμερα βιβλίο χρησιμοποιοῦται ἀνταρτικό μηχανή. ὁ δ. παλὲς
ρίκων εὐχρηστόν. τὸ σπορὸ καὶ τὸ ἀλάμαξι βύσσια. τὸ ἀλάμαξι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάριζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

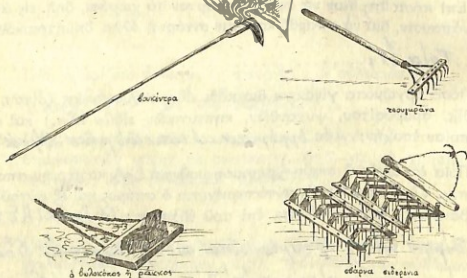
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Καθαρίζεται μὲ ξυλινὴν ράβδον ἢ ὅποια ἐστὶν ἄκρη. γέφυρα εἰς διὰ τοῦ εἰδῆτος τὸ ὅποιοι. λέρνεται. κατείνωει δὲ ἢ. κουπρέλια.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χώραφιου (σβάρνισμα, διβόλισμα); Γίνεται. ἰσοπέδωσις μὲ εὐάργον.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Καθώς και τούτοις ημεῖς καὶ οἱ ἄλλοι. Ἐπειδὴ ἡμεῖς οὐκ ἔσμεν
καὶ ἡμεῖς. Ἐποὶς ὑμῶν καὶ ἡμεῖς. Ἐπειδὴ ἡμεῖς οὐκ ἔσμεν
καὶ ἡμεῖς. Ἐποὶς ὑμῶν καὶ ἡμεῖς. Ἐπειδὴ ἡμεῖς οὐκ ἔσμεν

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Σεργίου ὁ ἔρχεται, δὲ ἔχει ἐξ αὐτοῦ βίοντα...

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ΕΙΔΟΥΣ. Α.Ω.ΕΝ. ΚΑΙ Τ.Υ. ΜΕΡ.ΙΟΝ. ΒΕΤ.ΕΝ. ΧΡΑΝ.ΕΠ.ΕΛ.ΕΝ.
ΒΕΤ.ΕΝ. Β.Ε.Τ.Ε.Υ.Μ.Ε.Υ. (ΠΟΛ. ΧΕ.Ε. ΚΑΙ. ΚΑ. ΣΑ.Ι.Ι.Ε.Ι.Ε.Ι.) ΚΑΙ
ΟΧΙ. ΑΝ.Ε.Μ.Ε.Υ. ΤΑ. ΔΕ.Θ.Ε.Ν.Α. Μ.Π.Ε.Ι.Ε.Ι.Ε.Ι.

- 8) Ποια χωράφια εκκαλλιεργούνται (ή καλλιεργούνται) διά τροφάς των ζώων: π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *Από τα ίδια χωράφια που έχουν διαφάται και μηρικά διατά. καλλιεργία ζωοτροφών.*

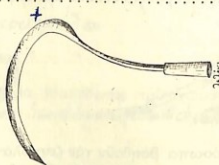
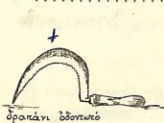
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Περὶ καλλιέργειαν.....

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με δρεπάνι με δόντια, χριστεμπολοῦνται ὁμοῦς καὶ χιρίε δόντια καὶ τὸ λῆσαν*
Κ.Ο.Θ.Α.Μ.Α.Ι.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

*Σημεία καὶ τὰ δὲ δρεπάνια τοῦ ἐχού. ἀπαι-
καλοῦνται οἱ θεριστικοὶ κ.μ. μηχανή*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

*Ἡ λεπίς τοῦ δρεπανιοῦ τοῦ ἐχού. ἀπαι-
καλοῦνται οἱ θεριστικοὶ κ.μ. μηχανή*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἡ χιρίε λαβή ἐκ τῆς χιρίε λαβῆς καὶ τῆς χιρίε λαβῆς*
κατὰ προμήναι αὐτὸ κρεταὶ κρεταὶ κ.μ. μηχανή

-
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

.....
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

-
 ἡ μένου) εἰς τὸ χωρ
 ἔλεγοντο (ἡ πὺς λέ

 οἱστὰς ἀλλὰ πρόσωπο
 οὐν ἀπ' αὐτοὺς τὰ

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Χειρόβολα καὶ ὠριμένοι τὰ λείαντα καὶ
ἀγκαλιές.....*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; *Ἐφερίον ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἔρχοντο
ἀπὸ τῶν Τεργέλων (Ἀφρικῶν τῶν Νιγροῦ Σέρρων). καὶ
ταῦτα ἔδιδον μίσθους.....*

2) Πώς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφориᾶς καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *καὶ ἀποκοπὴν (μὲ τὰ
ὄργανα, μακροκόρυφον ἰσοῦσαι μὲ 2½ ἀρτῶν διπλασιασμοῦ
τὸ ἡμερομίσθιον, ἢ ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα καὶ μετὰ
φαγητοῦ... 40 γροβία τὸ μακροκόρυφον ὄργανον.....*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ὁμοῖον φέρει μὲ τὸ
μεγάλον ἀνδρῶν. ἔφεραν εἰς τὴν χεῖρα μίαν ξύλιναν θάλασσαν
ἢ ἀσπίδα ἐλπίμεν. πάλαι μαρτυρεῖται. Περικλεῶναι τὰ
τεῖχερα δακτυλῶν μετὰ εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τὸ ἐπὶ τὴν
ἐξίστασιν χεῖρα καὶ ἀναθηροῦσαι τὸ μᾶλιστα ἐπὶ μὲν δὲ
περιεβαλλοσάτι.*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....

.....

.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....

.....

.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.. *Ἐσυνηθίζετο ἡ*

διατροφή μὲ ξηρὰ χόρτα κυρίως μὲ τριφύλλι, βίκον
καὶ ἀχυρον......

.....

.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Μετὰ τὸ 20. Μαΐου καὶ ἡρώτα μὲ τὴν κόσσα*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Σήμερον ὁ μωρὸς θερίζεται μὲ εἰδικὰ μηχανήματα.

.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Τό. χέρι.α. καί. ἡ. γιά.πα. (διμ.ρά.νι.)...
 Σήμερα. ἄμφω. γι.νέ.ται. τό. θέ.ω.μο. μέ. τι. πρί.βελ. δικ. γ.νο.ται
 μη.ά.ρε.λ. καί. με.τα.φέ.ρο.ται. ἐ.πί. δε.χυ.ρῶ. π.ε.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
 Ἡ. με.τα.φο.ρα. τῶν. δερ.μα.τι.ῶν. πρ.ὸ.ς. τοῦ. ἄλ.ων.ι.σ.μοῦ.
 γι.νέ.ται. μὲ. ἴ.σω. καί. ἀφ. ἐ.δ.θε.αί.α. τοῦ. τοῦ. χω.ρά.φι.
 ἐ.πί. τοῦ. ἄλ.ων.ι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

Ὁ. χώ.ρος. κα.λεῖ.ται. θε.μ.ων.ο.στά.σι. ἢ. το.πο.θέ.τι.σι.
 ἐ.πὶ. σω.ρό.ν.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι;

Ἐ.πὶ. ἄλ.ων.ι.σ.μοῦ. ἐ.γέν.ε.το. πα.λαι.ό.τε.ρον. ὁ. χω.ρι.σ.μός.
 τοῦ. καρ.ποῦ. ἀ.πὸ. τὰ. ἄ.χυ.ρα. εἰς. ἄλ.λον. χώ.ρον.
 ὄ.χι. εἰς. τὸ. ἄλ.ων.ι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Σήμερα. κατεσκευάζετο. τὸ. ἄλ.ων.ι.

Ἐ.ξ.ω. τοῦ. χω.ρί.ου. καί. κα.τά. προ.τι.μή.μα.τι.
 ἐ.ν.τὸς. τοῦ. συ.νο.ικ.ι.σ.μοῦ.
 ἐ.ν.τὸς. τοῦ. χω.ρί.ου.

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σις του, δηλ. με ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Ἐξ ἡμέρας*
ἔχον διὰ τοὺς περιεβόλους ὁμοῦ ἀπὸ κοινοῦ. Ἡ εἰρὰ ἐρίητο διὰ κλήρου.
Οὗ χρόνου ἦτο 2 ἡμέραι, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῇ ἐτίθητο καὶ περιμήνη εἰς τὴν εἰρὰν τοῦ.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; *Πρῶτα 10 ἰαννουαρίου καὶ*
ἐφ' ὅσον μέχρι 15 Ἀπριλίου. Σήμερον ὁμοῦ δοῦναι οὐδὲν κομμήναι...

- 7) Εἶδη ἁλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
 ἐστρωμένον μὲ πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

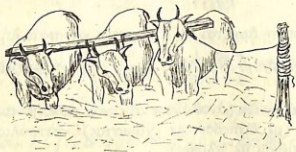
Χωματάλωνο.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
 ἁλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Μετὰ τὴν γέννησιν ἐλαφρὸν ἐκάλυψαι καὶ μόλις*
ἐβρέχει τὸ πατοῦσαν μὲ ἐλὲν καὶ λινὸν ὁλίστρα 500 καλά σιρίων τὴν
ἐκείνην τὰ ἴδια καὶ ἐλὲν καὶ λινὸν ὁλίστρα ἵνα μὴ κηκερὸν καὶ κημὴ
βλάψῃ τὰ πόδια. Ἀντὶ τούτου ἐβρέχει μετὰ τὴν γεννέσιν μὲ τὰ ἴδια.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἁλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Ἡ.. ἐκαστὴ...*
τοῦ ἁλωνισμοῦ δὲν ἐρίητο ὠρισμένην ἡμέραν...
καὶ ὥραν.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἁλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἁλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.
 βταιρνοι τὰ διμάτια ἀπὸ τῆς θημυλῆς καὶ τὰ ἐκέρπειον
 ἐνός τοῦ ἀλωναυῦ χωρὶς καὶ προεχέον ἢ γ' ἀκα-
 λουδοῦ ἀριεμένη βάραι (ἀλωναυτοῦ δὲν ἐχρησιμοποιοῦν)

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *βοῶν καὶ ἵππων (ἐμπρο)*

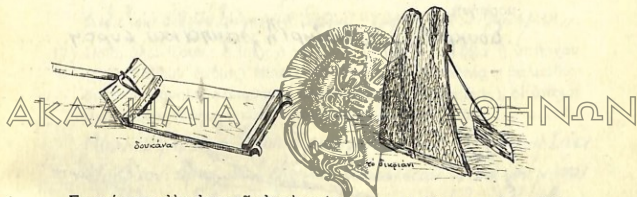
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στρηγρός,
 στρουλουργός, δουκαῆ, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*Διὰ ἐκαστοῦ ζῶου ἀλωναυτοῦ οὗτοι ἐχρησιμοποιοῦνται.
 τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατήσεως τῶν ζῶων....*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωναυ-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσάρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺ*

διαστάσεων μήκος 1,50 μ., πλάτος 0,60 μ. καὶ πάχος 0,10 μ. καὶ ἔλγγο δουκάννα
ἑδμοὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη τὴν κατεσκευάστον καὶ ἐπὶ πάλιν 1 λίτρο
αὐτὸ καὶ μέρη ἔχει κοπτερεὶ ἡτρε. τὰ κοπτερεὶ καὶ δίδονται
βάρος ἀπὸ λίτρο καὶ 1 λίτρο ἐπάνω. Σηκῶναι τὰ ὄσπρια ἡ λήϊστο
μὲ τὴν διδινόητρα.....

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ἡ ἄρα...*

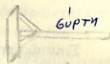
*δὲ, ἡ.α. καθυπερβμένη Σελήνη ἀρχίζειν. πρὸ 3-4 π.μ.
νύκτα καὶ τελειύειν μετὰ τοῦ βούραντο...*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Δουκράνι, λοχνητόρι ἢ γάμπα καὶ βύρτι...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Ἐγὼ ρίπτω. ὁ γεωργὸς μετὰ τοῦ δουκράνι ἢ πρὸς...*

*βύρτι καὶ ἔρριπτε ἐπὶ τοῦ κύκλου τοῦ ἀκόπου.
στάχους...*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). , . . . , . . .

Ναί... Τὸ μῆκος δὲ ἡ.α. καθυπερβμένη. Ἦτο καλακτωμένη ἐκ ξύλου καὶ ἐντὶ ἀκρῇ ἔχει διδράκτια (διατάβδια) καὶ ἰλγίτιο καί τενο...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Μ. οἱ στρωσίτες, Σταριοδμία εὐφώσι τὴν ἡμέραν (200 δολάρια). Γι. οἱ βρώμη καὶ κριθὴ δὲ στρωσίτες. ἢ καὶ τρεῖς τὴν ἡμέραν. (200-250 δολάρια).....*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

Δι. ἔχου. εἰδικὴν θανατοῖα. ἀπλῶν. ἔφωσι. γιὰ. λιχισμοῦ. η..

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὴ ἀλωνιστὰ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τροπᾶνδες, καλούμενοι ἀλωνάριοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....

Πολλοὶ φασὶν ὅτι διὰ τὸν ἔμφωρτόν με' τὰ ἰδικὰ του ζῶα. ὕψιρον. ὁμοῦ καὶ εἰδικὰ ἀλωνιστὰ οἱ καλούμενοι "μυλῶται", οἱ ὅσοι εἶχον τὰ ζῶα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δι. ὑπῆρχον ἐξ. χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

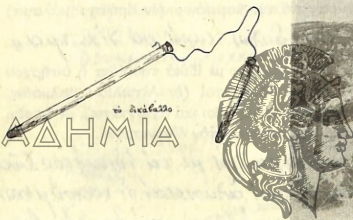
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....
Γεγίετο. χοῦβι. ἐλ. τῆς φακῆς καὶ ρεβιθίου (ἐλ. ξύλου συντηγμένου.)

κοπάνος στρογγύλος

ξύλο καρυνλινό διὰ τὸ κοσμήσιμα μικροῦ ὠροῦ δημητριακῶν...

τὸ ἀνέλαστο

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

...Ἀπὸ τῶν μέλη. τῆς οἰκογενείας.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Δι' ἐκωνηλίστο. τὸ κοπάνισμα

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμά διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἐτραγουδοῦντο κατὰ τὸ ἀλώνισμα τραγούδια ..

Δίστιχα. τ.β. ἔποιν. ἢ ἄλλ. ὁμωλ. δὴ καὶ ἐνδυμῶσαι ..

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.), (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1945/2/διδασκ. Μὲ τὸ δουκερὰν

καλοῦσι τὸ ἔργον ἀπὸ δὴ ἡρκε ἐνταῦθα ὁ ταῖς τῆς καὶ αὐτοῦ κί βέβαιον

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. τ.β.ε. καὶ ἔφαρ. ο.τ.ο. μ.ε.τ. ἔργον

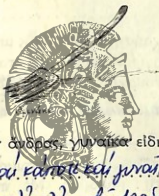
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίστη τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

Ο. 6. χηρατισμένος βραβός είχε 6 χήροι ἐπ' ἡμέρας.
Διὰ τὸ καρτεῖν αὐτό, οὐκ ἐζέμετο τίποτε.

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Τὸ ἀνέμωμα ἐγένετο μὲ τὰ θυκτεῖρα.....

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συλλογὴ ἁγίων καὶ κατὰ καὶ μνησθῆναι ἔρχομαι ὅπως καὶ
καὶ εἰδικαί (Τυχεῖς) ἐπ' αὐτοῖς 100 δρχ. ἡμέρα ἢ 150 δρχ. ἢ 6 πταρ

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δευτέρον ἁλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

7. Ελέγντο παραβάται· ὁ καρπόβηνος κέρ-
το διὰ κλάνδρου κυρτὸ καὶ ῥήται δῶτεο ἀδύ-
νισμα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο

.....

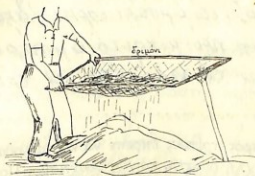
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ παρα-
 μένων τεμαχίων γίνεται μετὰ τὸν δερμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἐρῆντο κοκκίνισμα μετὰ δερμόνι*

Τὸ δερμόνι ἐκρήματο. ἐφορῶν. ἤδη κατακκαυμένον ἐκ δερμάτος ἢ λυκοειδήρου. Τὸ κοκκίνισμα τὸ ἑλκικὸν ἐκνήθισεν. ἀνδρα, τὸ ἔνα ὄμορον τοῦ δερματιοῦ. ἔδεντο ἐπὶ λυχνεῖν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ἄκρο. ἔκραιψεν καὶ ἔρῆντο τὸ κοκκίνισμα.....

- 7) "Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *Μετὰ δερμόνισμα ἔρῆντο μόνον*

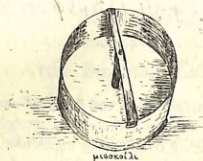
του. ἐκρήματο. βράζονται τὸ λυχνεῖν. ἔκραιψεν καὶ ἔνα ὄμορον μετὰ ἴδιον τὸ λυχνεῖν, πῶς ἐκ ἀποδοτικῶν καὶ ἔκραιψεν. καὶ ἔκραιψεν. καὶ ἔκραιψεν. καὶ ἔκραιψεν.....

- 8) "Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Ἀπὸ τὸ πρῶτον. ἀλῶνι. τὸ πρῶτον. βακκί...*

ποῦ. δα. ἀλῶνι. ἐπὶ ἀμπαρί. ἔρῆντο. ἔκραιψεν. ἔκραιψεν. ἔκραιψεν. δα. ἔκραιψεν. πρὸ. μετὰ τὸ. ἀμπαρί. Ἀπὸ ἑκκατακκί. ὅπως. τρεῖς. τὸ. πρὸ. ἔτσι. πρὸ. τρεῖς. τὸ. βίον.....

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλῶνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλῶνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Οἰκωδ. ἦτα σιμωρὰς*
ἐς τὸ ἀλώνι. ἔρχονται ο. διμαυτὴς. ἔμνη γυνὴ τὸ δακτυλίδιον
ἐπὶ τὸ δαυροδ. καὶ μετρώσας ἔπειτα μετὰ γροθίης τὸ βάθος τοῦ
δακτυλιδίου. ὑπὸ βρ. τὴν πωρότητα. ἤμειο γροθιά δακτυλίου ἐξ οὐδοκάδας

μισοκόλι

κουτίλος

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

α) τὸ παπαδιάτικο, 1 τενικὶ εἰτάρι καὶ 1 μετρίρι (καλαμπόκι) ἢ 10 ὀκάδ. κοῦρι (βαμβάκι)

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, 3 ὀκάδες τὸ εἶναι μὴ (1 τεν. = $2\frac{1}{2}$ δεκανίκια)

γ) τὸ γυφτιάτικο, καὶ ἦτο καθὼς ἔμελλε εἶναι ὁ θεός

δ) τὸ ἀλωνιατικὸ κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Ἐ. ἡ. μέτρα. τῶν δημοτριακῶν. ἐκρηγμοποιῶν. τοῖς τε-
νικέ. ὡς καὶ τὸ κιλό. τὸ κιλό. ἦτο. ἐφάγγυον. δοχεῖο
κατασκευασμένο ἐκ ξύλου. καὶ ἔπαρκε. 40 ὀκάδες*

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

*Ἡ ἀποθήκη. ἐρρίτο. ἐκὸς. τῆς οἰκίας. ἐξ οὐδοκά-
δων. κινῶν. τὰ ὅσα ἐξέρχοντο ἐκ τῆς οἰκίας καὶ ἐκ τῶν*

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; Τὸ ἄχυρο διαποδκύνετε εἰς ἀποθήκη ἀχυ
ρῶνα) ἢ ὅποια εὐρίσκετο εἰς τὸ ἀκρυ τοῦ χυριοδ

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; Πρὶν
ῤῥῃ. τὰ ἀλῶνισμα ἀπὸ κάθε διμῶτι λαμβάνον τοὺς
καλυτέρους

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .
Κατασκευάζον πλέγμα ἐκ τῶν καλῶν
ἐναρτῶσαν εἰς τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ θερισμοῦ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Πλεῖστα εἰς τὴν ἀποθήκην
φυλάσσεται εἰς τὸν θερισμὸν . Σχῆμα διαφόρον . Τὰ ἀμφοτέρω καὶ να
ἐνδυμῶνται ἐν χρυσῇ

Α'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)
... Κυριακὴ τῆς

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τυροφάγου
Τὸ ἑλισθαλίγιον
Συνήθως διόθουιν πολλὰς φωτιὰς

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

άρμενος

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Παιδιά και ήλικιωμένοι

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ; Παιδιά, συλλέγουν

ταύς θάμνους βίβαια άπό τόπον κλέπτουν και μερικά

άπό τά επίτια

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Αή υπάρχει ήρωμένος τρόπος. Έτοποδείχη έξ ένα...

δύναται κατά π.χ. έρχονται έλλοι και έβαλε δεύτερο

ή τά παιδιά έχουν τον δάσκαλο και άνω έρχο

ή συγκέντρωσις

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

Η βιγνέτια ήτο μέ τό παιδάμα τά φύρον

οί φύλλοι θορύβους μέ φωνές

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδάματα γύρω άπό τήν φωτιά και

χοροί Καλαματιανός

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..Μόρον. Θάμνοι.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..?bχι.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

περί συλλογῆς ὕλης διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ
Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος

Ἀποστέλλεται συνημμένως ἐρωτηματολόγιον διὰ τὴν σύνταξιν Λαογραφικοῦ Ἀτλαντος τῆς Ἑλλάδος, ὃ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ κατόπιν μετὰ τῶν ὁμοίων ἐξ ἄλλων χωρῶν τὴν βάσιν τῆς συνθέσεως εὐρυτέρου Εὐρωπαϊκοῦ.

Τὸ ἐρωτηματολόγιον τοῦτο, τὸ ὁποῖον παρακαλοῦμεν νὰ ἀναγνώσῃ μετὰ προσοχῆς, ἀφορᾷ: α) εἰς ζητήματα ἀναφερόμενα εἰς τὴν σποράν, τὸν θερισμόν καὶ τὸν άλωνισμόν, πρὸς δὲ καὶ διὰ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 1920 (ἢ εἶναι καὶ μέχρι σήμερον) κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας, ὡς καὶ τὰ συνδεδεμένα πρὸς αὐτάς ἔθιμα (ταῦτα δύνανται νὰ εἶναι ἐν χρήσει ἀκόμη καὶ σήμερον)· β) εἰς πυρᾶς (φωτιές), αἱ ὁποῖαι ἀνάπτονται εἰς δημοσίους χώρους (π.χ. εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωριοῦ ἢ εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας, εἰς σταυροδρόμια κλπ.), εἰς τινὰς δὲ τόπους καὶ ὑπερπηδῶνται δι' ὑγείαν κλπ. τῶν κατοίκων.

Αἱ πληροφορίες διὰ τὴν πλήρη καὶ ἀκριβῆ συμπλήρωσιν τοῦ ἐρωτηματολογίου συνιστᾶται νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ ἀρμόδια πρόσωπα, ὡς τοιαῦτα δὲ ἐκ τοῦ γεωργικοῦ καὶ τοῦ ποιμενικοῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα διατηροῦν ἀκόμη ἐν χρήσει ἢ εἰς τὴν μνήμην των πιστότερον τοὺς παλαιότερους τρόπους τῆς καλλιιεργείας καὶ τὰ σχετικὰ ἔθιμα, ὡς ἐλέχθη ἤδη, μέχρι τοῦ 1920, παρὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἀργότερον τοῦ σιδηροῦ ἀρότρου διὰ τὴν σποράν, ὡς καὶ μηχανῶν διὰ τὸν θερισμόν καὶ ἄλωνισμόν.

Ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ χρονικοῦ ὁρίου, ἦτοι περὶ τοῦ γεωργικοῦ βίου καὶ τῶν πυρῶν μέχρι τοῦ 1920, προκύπτει ὅτι αἱ σχετικαὶ πληροφορίες δεόν νὰ ζητηθοῦν ἀπὸ πρόσωπα εἰς ἡλικίαν ἄνω τοῦ 50οῦ ἔτους.

α) Προτού επιχειρηθῇ ἡ καταγραφὴ τῆς ἀπαντήσεως εἰς ἕκαστον ἐρώτημα, συνιστᾶται νὰ προηγηθῇ εἰς ἰδιαίτερον τετράδιον λεπτομερὴς περιγραφὴ τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν σποράν τῶν δημητριακῶν μέχρι τοῦ ἄλωνισμού καὶ τῆς ἀποθηκεύσεως αὐτῶν. Εἰς τὴν ἑκτενῇ περιγραφὴν αὐτὴν τῶν γεωργικῶν ἀπασχολήσεων εἰς κάθε τόπον μέχρι τοῦ 1920 καὶ μετὰ τὴν χρονολογίαν αὐτὴν μέχρι σήμερον (τὴν περίοδον 1921—1968) δεόν νὰ σημειώνωνται αἱ μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔχουν γίνει (δηλ. ποῖα νέα ἐργαλεῖα ἔχουν εἰσαχθῇ, π.χ. τροποποιήσεις τοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς σιδηροῦν, νέα σκαφικά ἐργαλεῖα, μηχαναὶ σπορᾶς, θερισμοῦ καὶ ἄλωνισμού κλπ.) καὶ ἀπὸ ποῖον ἔτος περίπου, νὰ παρατίθεται δὲ καὶ σχεδιαγράφημα ἢ φωτογραφία τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιου, τῶν ἄλωνιστικῶν μέσων, τῶν διαφόρων σκαφικῶν ἐργαλείων (διὰ τὴν σκαφήν, τὸ διβόλισμα, τὴν ἰσοπέδωσιν τοῦ ὠργωμένου ἀγροῦ), τῶν σκευῶν μετρήσεως τῶν δημητριακῶν (σίτου, κριθῆς κλπ.) κ.ἄ.

Ἰδιαιτέρως δεόν νὰ καταβάλλεται φροντίς, ὥστε ἡ περιγραφὴ νὰ γίνεταί, εἰ δυνατόν, εἰς τὴν γλῶσσαν (διάλεκτον) τοῦ τόπου, πρὸ παντὸς δὲ νὰ παρατίθεται ἡ τοπικὴ ὀρολογία διὰ τὰς ὡς ἂν ἐργασίας, ἐπίσης τὸ εἰς ἕκαστον τόπον ὄνομα τῶν ἐργαλείων καὶ τῶν σκευῶν, ὡς πρὸς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν ἐξ ὧν ἀποτελοῦνται, π.χ. τοῦ ἀρότρου, τοῦ ζυγοῦ, τοῦ ἄλωνιστικοῦ μηχανήματος κ.ἄ.

Εἰς τὸ τέλος τῆς περιγραφῆς νὰ σημειώνεται ἀπαραιτήτως ὁ τόπος ὅπου ἐγένετο ἡ συλλογὴ, τὸ ὄνομα καὶ ἑπώνυμον τοῦ πληροφορητοῦ γεωργοῦ ἢ ποιμένος (ἐπὶ γυναικὸς καὶ τὸ πατρικὸν της ἐπίθετον, π.χ. Μαρία Κ. Καραχάλιου, τὸ γένος Δημ. Κοντοπόδης), ἡ ἡλικία ὡς καὶ αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ἐκάστου. Ἐπίσης τὸ χωρίον ὅπου οὗτος ἐγεννήθη, ἂν δὲ ἐγεννήθη εἰς ἄλλην περιοχὴν, τὸ ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐγκατεστάθη εἰς τὸν τόπον ὅπου γίνεται ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου. Ἐπὶ προσφύγων ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ Μοναστηρίου Γιουγκοσλαβίας ἢ ἐκ Βορείου Ἠπείρου, νὰ σημειωθῇ ἐπακριβῶς ὁ τόπος ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὗτοι κατάγονται καὶ τότε ἀκριβῶς ἐξεπατρίσθησαν (τὸ ἔτος 1923, προηγουμένως ἢ κατόπιν ;). Αἱ πληροφορίες ἐκ τῶν προσφύγων τούτων θὰ ἀφοροῦν οὕτω τὸν γεωργικὸν βίον εἰς τὸν τόπον των πρὸ τοῦ 1922.

Σημειώσατε ἐπίσης ἐν τέλει ἐντὸς ἀ γ κ υ λ ῶ ν [] τὸ ὄνομα σας, ὡς συλλογέως, τὴν ἰδιότητά σας καὶ τὴν χρονολογίαν ἐκτελέ-

σεως τῆς συλλογῆς (π.χ. Κωνστ. Ἰ. Δημητρόπουλος, διδάσκαλος. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς 13—17 Νοεμβρίου 1968).

Μὲ βάσιν τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς εἵπομεν, θὰ ἔχῃ ληφθῇ ἀπαραιτήτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ἐρωτηματολόγιον, θὰ καταγραφοῦν κατόπιν μετὰ προσοχῆς αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὰς ἐρωτήσεις εἰς αὐτό, θὰ παρατεθοῦν δὲ καὶ σχετικὰ σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφία.

Νὰ καταβληθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ πρὸς συλλογὴν τῆς ὡς ἄνω ὕλης καὶ ἐκ τῶν συνοικισμῶν προσφύγων, ὡς ἐλέχθη, πλὴν τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Θράκης, Βορείου Θράκης (ἤτοι Μελενίκου, Νευροκοπίου, Φιλιππουπόλεως, Ἀγχιάλου κ.ά.) καὶ ἐκ τῶν προερχομένων ἐκ τῆς περιοχῆς Μοναστηρίου (Βιτόλια) καὶ Βορείου Ἡπείρου (Ἀργυροκάστρου, Δροπόλεως κλπ.).

β) Ἀντιστοίχως πρὸς τὰς πληροφορίας περὶ τοῦ γεωργικοῦ ἐν γένει βίου, ὡς ἀνωτέρω, παρακαλεῖται ὁ συλλογεὺς, ὅπως ἀναφέρῃ ἔτι εἰς ποίας ἡμερομηνίας τοῦ ἔτους καὶ περιστάσεις (π.χ. τὸ ἑσπέρας τῆς 23 Ἰουνίου ἢ τῆς 31 Αὐγ., τὰς Ἀποκριὰς (ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου), ἑσπέρας τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὸ Πάσχα κ.λπ.) ἀφίστανται φωτιὰς εἰς δημοσίους χώρους, αἱ ὁποῖαι ὑπερπιδῶνται ἢ λαμβάνουσιν χώραν χοροὶ περὶ τὴν πυρὰν κλπ. Εἶναι ἀναγκαῖα ἢ λεπτομερῆς περιγραφὴ τῶν ἐθιμικῶν πυρῶν τούτων, ὡς πρὸς τὴν ἡμερομηνίαν, τὸν χώρον ἀφῆς αὐτῶν, τὰ τελούμενα κατ' αὐτάς καὶ τὸν σκοτὶὸν αὐτῶν συμφώνως πρὸς τὰς σχετικὰς δοξασίας τοῦ λαοῦ. Ἐπίσης ἂν τελοῦνται καὶ σήμερον ἢ ἂν δὲν γίνωνται, πότε ἔπαυσε τὸ ἔθιμον.

γ) Ὅπου εἰς τὸ ἐρωτηματολόγιον δὲν ἔπαρκεῖ ὁ κενὸς χώρος διὰ τὴν καταχώρισιν ἐκάστης ἀπαντήσεως δύναται ὁ συλλογεὺς νὰ χρησιμοποίησιν πρόσθετον φύλλον χάρτου, σημειῶν ὅμως ἐπ' αὐτοῦ τὴν σελίδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐρωτήματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἡ προσθήκη.

δ) Ἡ συλλογὴ, ὡς ἀνωτέρω, τῆς ἐν λόγῳ ὕλης καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐρωτηματολογίου παρακαλοῦμεν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς παραλαβῆς του καὶ ἐπιστραφῇ τὸ ἐν λόγῳ ἐρωτηματολόγιον μετὰ τοῦ χειρογράφου τῆς συλλεχθείσης ὕλης εἰς τὸ Κέντρον Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α! ΤΑ ΓΕΥΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ

Αἱ θυρωσταί περιοχαί ἐδρίωνται περί τῶς χωριῶς καί
δὲ εἶναι χωριζόμεναι διὰ ὁποράν καί βοσκὴν ποιμένην.

Μεταῦ τῶν καταπληγνύμεν ὑπό τῶν ἀρχόντων χέρεσ' ἢ
χάνδαμεις ὅπου βοσκοῦν τὰ ποιμένα. Εἶναι ἰδιουκτησίαι
καί ἀνήκουν εἰς τοὺς χωρικοὺς, εἰς γαιοκτημόνας καὶ ἀρχόν-
τας εἰς τὴν ἑμισημίαν. Οἱ ἡλόιοι διεχολοῦνται ἐγγρά-
τως μὲ τὴν γερύαν καὶ κτηνοτροφίαν.

Οἱ τιμῶνται, δίδου βέλαια, διεχολοῦνται καὶ μὲ τὴν γερύαν.
Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαιοκτημόνων (τετράγλι κούχων),
ἐργάζονται ἐργάται ἄλλοι ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωριῶ ἢ τὰ
μετωνικὰ καὶ ἐλθόντες τὸ ἥμισυ τῶν παραγερῶν.

Οἱ ἐργάζονται ἐλθόντες ὁρακτέωνδες, δηλαδή μισακαί-
τορες καὶ δὲ ἔχαιροι ἐμνημέων. Ἡ δημοσίη τῶν ἡλῶ
εἰς εἶδος ἢ χρῆμα. Ἐποχιστικῶς διὰ τὸ θέρμα ἢ τὸ
δουλευμὸν ἐργασιοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται διήρεις ἢ γυ-
ναῖκες ἀπὸ τοῦ ἴδιου τοῦ χωριῶ ἢ τὰ μετωνικά. Τὸ ἡμερομίσθον
ἡλῶ εἰς χρῆμα (ἡ γρόδι τὴν ἡμέραν) ἢ εἶδος.

Οἱ ἡλῶ τοῦ χωριῶ ἐπὶ μίσθον, ἐποχιστικῶς, εἰς τὰ μετο-
νικά κυρίῳ δ' ἐργασίαν καὶ μόνον δ' ἐργάζονται.

Παλαιότεροι τὰ χωράγια ἐλπούντο διὰ δικῆς
κόφρου. Μὲ τὰ κάρρα ἢ μὲ τὰ κοσίγια φορτωμένα
εἰς τὰ ἴδια μετέφερον τὴν κόφρον εἰς τὸν θυρωτὴ καὶ ἐκεῖ
ἐβκορπίζετο. Ἡ χρῆσις τῶν κημικῶν ἀποαβρίανων,

α' ενωμείται ο πρωτότερος του χωριού έτη μετά τό 1935.

Μέχρι τό 1920 διά τό έργημα των άγριών έχον
επιμοποιούν τό ξύλινον άροτρον. Τό ξύλινον άροτρον
τό κατασκευάζον ειδικώς τεχνίται οδοποιοί έλέγγο
"εαπαντέδες", δηλ. αλεστράδες. Οί ίδιοι μετέβαινον εις
τό βουνόν εύρισκων τό κατάλληλον ξύλον, τό κατασκευάζον
καί μετά τό έπύλουν. Ή πρός τή μηχανή καί τή θ-
πορασία των διαφόρων μηχανών παρατίθω σχετικό σχέδι-
ον έργημα.

Μετά τό 1920 ήρχισε ναί χρησιμοποιοῦνται καί τό
βιδηροῦ άροτρον. Η προμήθεια ήρθε από τή Ν. Ζιχνη
ή τών Σέρρας. Ήταν τών έργοστασίου καί υπέρ
τῶν διορασίαν των διαφόρων μηχανών παρατίθω σχετικό
σχέδιο έργημα. Διά τῶν μηχανών χείρατα έπρόσκει
τό βιδηροῦ μονόστρον άροτρον, ενώ διά τῶν πετρώδ
τό ξύλινον.

Διά τό έργημα χρησιμοποιούντο παλαιότερον βοές, ήτοι
καί ήμίονοι. Σήμερα ήρθενοι εξαποχυνδοῦ τό έργημα
μέ τῶν ήπων ή ήμίονους. Διά τό έργημα με δύο ήτοι
ήτοι διαπαραίντες ο βοές. Τό μήκος του ήτοι 0,80-1 μέτρο.
Τά έργατάματα ήτοι ζεύγες, ήτοι έργατάματα βιδηροῦ.
Η ποσά του βάμβακος καί ή αδιάκως του χωριού
ήρθε με τό ξύλινον άροτρο καί τό ήτοι ζεύγ, αλλά τό
μήκος του ήτοι 1,80-2 μέτρα.

Η ζωτίς των βοών εις τό ξύλινον άροτρον ήρθε ες έξος.

Έτοιμοι τού θύει ελπίς τού και κατόπιν τού
δουρί και ενήδυν τού έρωστρον με τού δουρί και τού
δεδρί.

Αι διάφοροι μηχαναί ήρχισαν να χρησιμοποιούνται
από τού έτος 1940. Από τού έτος 1945 ήρχισαν να
βρύνουν τού χειράκια με τού τρακτέρ, ενό τού έτος
1947 έλαβε την εμφάνισή της ή πρώτη μηχανή θε-
ριμμού. Αυτό βέβαια βελύει και διά τού μηχανής
δεδίμοτος σταχύων και αδελνιόμοδ.

ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ

Παλαιότερον και ενήμερα τού έργου ήνται μόνο
από τού άνδρες. Τό πρώτο έργον ήνται τού
βήματα εσα δύν, κρημά τού ελπίαι με τού ελπίαι
ητό ή τού τινεί ή όποιοι δά τού χρησιμεύει διά τού
εκόρημα τού επόρου και ζεινιά. Μότι δά ελπίαι
ετο χειράκι ή ελπίαι τού επόρου και τού άλλα
βήματα δά τοποδεύει ένα μέρος τού επόρου ενό
διδάκι ή τού τινεί και με τού χέρι ή ελπίαι να
το εκορπίει. Περιστό να πω ότι απαράιτητοι ήλο και
δ εταυροί με τού λέξει "Αντε Παναγιό μου". Αν τό-
χαινε να μην υάνη τού εταυρό και τού βυήβαινε
υάτι "ελπίαι". Αν έλαβε εταυρό και πήγε ανάποδα.

Μετά ήνται τού ζώσιμο ή έλπίαι: βάβει τού καμώ-
τια και τοποδεύει ενό βούτσα και τού δεδρί ενό
δη. Στο υάλο μέρος τού βούτσα υή αρχιχα και

κατά τὸ ὄργανον παρουσιάζει ἐβόλους ἢ τοποπεία
ἢ τελεία (ἐπὶ ἄλλοις) γήκτορ ἡβοπιδεῖς μὲν τὸ
ὄργανον διὰ τῆς ἡβόρας ἐβόρους. Ἐπὶ μὲν-
τοι μετὰ τὸ ὄργανον προτιμῶν τὸ ἐβόρην ἡβόρα-
δωκα καὶ μὲν ἐπὶ ἄλλοις γήκτορ: τὸ χυρὰν, λινὴ,
δὴ χάνει ἐν χειμερινῇ ὁρῇ.

Ἀπὸ τοῦ ἐτος 1945, ἀρχίει νὰ χρησιμοποιοῦται τὸ
τρακτέρ, τὰ χυρὰν ἀλλὰ μὲν μὲν καὶ ἐπὶ
ραρὴν ἀδύναται. Σήμερα τὰ περιβόρην χυρὰ-
ν ὁρῶνται μὲν τὰ τρακτέρ καὶ ἐπὶ ἡ-
νται μὲν οὐδὲν ἄλλο ἐπὶ μὲν. Ἐπὶ μὲν
ἐπὶ τὰ τρακτέρ, ριχὴν ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ
καὶ λινὰ, τὸ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν καὶ ἐπὶ
ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν.

Ἡ παρορορὰ δὲ τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν
ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν
ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν.

Ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν
ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν
ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν τὰ ἐπὶ μὲν.

ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α.) Έργαλεία Θερίσματος. Παλαιότεροι και μέχρι το 1947 τα δημητριακά έδριζοντο με τα δρεπάνια. Αυτά ήταν δύο ειδών: α) με δόντια και το καλυνίνασε ο βιθύρας και διέρχεται το άπικαλλέχων το δέρας του κού β) χωρίς δόντια και το λέγαν "κοβοχαρμί". Από το έτος 1947 και τα δύο είδη δρεπανιών τα άπικαλλέχων οδ θερίσματα με μηχανές. Διότι θερίσματα το δ χορτού κυρίως τριφυλλίου ή βίμου χρυσιμολογούν την κόφα. Ο βιθύρας βελαντέ ήτο δμαλός και ή χειρολαβή εστν άμση εκχυρότε μερπολύ γραμμή και ήτο του έργου. Σήμερα έδαφος του άπικαλλέχων τα χρυσιμολογούν την κόφα με το θερίσματα το τριφυλλίου και βίμου. Χάρουν έρωτ και μηχανήματα με ειδικές λεπίδες τα όποια κόπουν (δρίβουν) το χόρσο πολύ γρήγορα.

β.) Θερίσματα των δημητριακών. Τα δημητριακά έδριζοντο με τα δρεπάνια και έπιδαν από το έδαφος περίπου 20-25 ποίκους. Οι βράκτες του τυχόν δά ήμεταν με το χράφι μαζί με την ρίζαν μετά το θερίσμα έλέγγοτο μπαβάκια. Κατά το θερίσμα οι άνθρωποι διαισταντο άνδρες ή γυναίκες έσποδέτου επ το έδαφος τις χερνές. Όταν όμως οδ θερίσμα ήταν πολλοί, έπα άτομο και κατά προτίμηση άνδρες ακολουθούσε των θερίσμα και έδινε τα δαήματα. Τριτ έως τέσσερες φορές έπαιον

ἓνα χερσόβλο, τέσσαρα χερσόβλοτα ἑάμασι ἓνα μέ-
 γλο χερσόβλο καὶ τρία ἑωτ τέσσαρα μέγλα χερσόβλοτα
 ἓνα μέγλο δειμάτι. Αἱ κωφασαί τῶν χερσόβλων εἰς
 χύμα ἐδρίεσκον πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν γὰρ ἰδμεναι
 πρὸ ἐξώσεως τοῦ δειγμο. Τὰ τοποθετούμενα μοῖλι δάφνα-
 τας ἐλάτουντο δεκαετίες.

β. Οἱ Θυρίεσσι: Τὰ δημητριακὰ τὰ ἐξέρχον ἀνέμης
 καὶ γυναικῆς. Φηρόχον δημῶς καὶ θυρίεσσι ὡς παρρημα-
 τῶν καὶ ἤρχοντο ἐπὶ τὸ Τεχνέλι σημερινῶν Ἀρχιεπισ-
 τοῦ Νομοῦ Σερρών. Ἡ μὲν βότα καὶ ἀποκοπὴν διακρί-
 μεν τὸ μακροδοντιῶ στρέμμα (ἐπὶ μακροδοντιῶ στρέμμα εἶναι
 ἴσον μὲ 2½ δειμάτι). Τὸ ἐπὶ μακροδοντιῶν ἡλὸς ἐν τῷ
 καὶ γυναικῶ. Σαραντα (40) ἡρῶν τὰ μακροδοντιῶ στρέμ-
 μα. Κατὰ τὸ θυρίεσσι καὶ πρὸς προσύλασιν τῶν θυρίε-
 ρῶ χύμας ὑπὲρ μέσσι ἔγερσιν μία φυλὴν δὴ μὴ 4 δόσια
 ἐλάτουντο παλαιμαρσί. Τὰ τέσσαρα δόσια τὰς περνού-
 σων μέσσι εἶχε δὲ καὶ ἓνα μέλο τὸ ὅποιο προσύλασιν
 τῇ χύμα καὶ διποδοδουετὸ μάλαμα.

Δι' ἐδὲ δέδοται ὅτι δίδεται προσοχή, ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν
 τῇ ἐβδομαίᾳ δὲ ἢ τοῦ μηνὸς καὶ ἢ τῇ ἐξέρσει καὶ διὰ τὴν
 δ θυρίεσσι. Συνήθως ἀρχίζαν μετὰ τὴν 25ην Μαΐου
 καὶ πρῶτα τὰ κριδαρσί, τὰ διπόδοιτα συμμεναι μετὰ
 παρουσια δόμους ἀνά μισοί.

Ἐτραφέντων δὲ ἄλλα τὰ τραφέντα, ἀλλὰ δὲ τὰ ἐνδύματα.
 Μερικαὶ στροφὰς ἀπὸ ὑπὲρ μέσσι παραθεῖται.

και αλλα ρα τήν τρώγεται από τὰ ἴωα.

Ἡ τοποθέτης ἐρχεται εἰς τὴν Πέντε ἀπὸ τήνδε με-
ριά, πέντε ἀπὸ τὴν ἄλλη, τέσσαρα καὶ τέσσαρα, τρία
καὶ τρία, δύο καὶ δύο, ἓνα καὶ ἓνα καὶ ἑστὶ τῶς ἑνα.
στ. Συμμεριδὴ τοῦ βανοῦ.

α) Ζήμιος: Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστο γίγνεται τὸ πρῶτον ὄργωμα
καὶ τὸ Ὀκτωβριον τὸ δεύτερον. Μετὰ τοῦ Αὐγουστο Ἀπριλίου
ἢ τοῦ Νοεμβρίου ὠριμένον τὸ ὄργωμα. Ἰσνά καὶ ἐν
βουχίᾳ μὲν τὸ χέρι ἐκκοπίζουσιν τὸ ἐπὶ τὸ καὶ ἀκο-
λουθῶς μὲν τὴν ἐλάναν τὸν ἐκπάζουσιν. Ἄλλοι πάλιν
μὲν τὸ ὄργωμα τοῦ Ὀκτωβρίου γίγνεται τὸ λίγα καὶ με-
τὰ τὸ ὄργωμα καὶ ὄργωμα τὸ κατὰ τὴν καὶ τὸ πο-
ρὰ τὸ μὲν καὶ τὴν ἴσην ἢ παρὰ τὴν. Μετὰ γίγνεται τὸ
πάλιν ἢ ἐάνθρωποι πρὸς ἐκπάζωσι. Κατὰ τὸν Μάϊον
(10-20) γίγνεται ὁ ὀρεινός. Κατὰ τὴν ὄργωμα τὸ
χερὰ καὶ ἐνα καὶ ἀλλοτὸ ρα τὴν ἐπὶ τὸν ἐπὶ τὸν.

Ἡ κοπή γίγνεται μὲν τὴν καὶ ἢ ἐδιδίμματα.
Μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἡμέρες γίγνεται τὸ γύρισμα
μὲν τὴν γύρισμα (διπλάνε), ρα τὸ γίγναι καὶ ἢ ἑλάνε
καὶ ἀκολουθῶς τὸ δεύτερον. Παλαιότερον ἐδιδίμματα
τὰ μὲν καὶ, ἐν τὴν μὲν ἐδιδίμματα "πρέβες",
ἐν τὴν μὲν τρεῖς διπλάνε. Μετὰ μετὰ
γίγνεται καὶ τὸ ποδοπατὰ ἐν τὴν μὲν ἢ ἀκρίων.

β) Τριφυλίας: Κατὰ τὸν Αὐγουστο ἢ Ὀκτωβριον ὄργωμα
τὸ χερὰ καὶ δύο φορές. Τὸν Δεκέμβριον γίγνεται

καὶ τρίτο ὄργανον. Τὸ φεβρουάριον καὶ ἐξ ὅσων
διακίρως εἶναι καλὸς γήτας καὶ τίταρτο καὶ σπαν-
ταὶ ὄργανα καὶ ἀκολουθεῖ θάλασσαν διὰ τὴν ἰσχύος
ἢ εὐδίας, ἐκείνην καὶ αὐτὴ γὰρ τὰ ἱεροπιδεῖα τὸ
χυράει. Ἐνταῦθα ριζοῦμε τὸ ἐπὶ τοῦ μὲ τὸ χέρι
προσθέτορας χῶμα ἢ ἄλλο θῖν' ἢ μὴ πῖν' πυκνόν.
Κατέστην θὰ γήη θανά θάλασσαν καὶ παύσηται ἢ
ἐάνθρωπος πρῶτον τὸ βουδαῖν καὶ ἐπὶ πῶμα
ἐκ καὶ ἐπὶ φάσμα. Διὰ τὴν ἐπὶ τριγ-ἀλλοδωρο-
τηκοῦ χυράειν γὰρ ποτὶς γὰρ γήτας ἢ κοπή
πιδεῖται. Ἐν τῇ τῇ ἐπὶ τῇ γήτας, δέξομαι καὶ
μεταφορὰ ἱερούς τὰ ἴσα μὲ τὸ ἴδιον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Γ. ΑΛΓΝΙΣΜΟΣ

Μετά τὸν θέρμερόν καὶ τὸ δέξομαι ἐκ δεικνύει γήτας
μεταφορὰ σάβαν μὲ τὰ βῆτα καὶ ἀπ' ἐβδίας ἀπὸ
τὸ χυράει ἐκ τὸ αἰνῶν. Ὁ χῶμα θπου τοποθετοῦται
πρὸς αἰδυνερόν κατεῖται θερμότερος. Ἡ τοποθεσία
γῆτας ἐκ βουτῶν. Ἀνέκαθεν δηρῶν ἐκ τὸ τόπος
αἰνῶν διὰ τὸ αἰδυνερόν. Συνήδως τὸ αἰνῶν κα-
τεμινάδωτο ἔξω ἀπὸ τὸ χυρὸ καὶ καλὸ προσέμει
βέ φηλόμειρος διὰ τὰς καὶ αἰεταί. Ἐρὶ μὲν ἐν
τῇ καλοκαὶν εἶχαν διὰ τῶν, ὁ περιεπότεροι δηρῶ
ἀπὸ κοινῶ. Ἡ βουτὰ αἰδυνερόν ἐρῆτο διὰ καὶ ἄλλο.

Ὁ χρόνος ἦτο εὐήμερος διαθίνας καὶ ἐξ ὅσων
διὰ ταῦτα ἐρῆτε γὰρ περιεπότεροι ἐν βουτὰ του θανά.

(150) Βινάρι. Τὰ κοινὰ τμήματα τῶν στα-
χύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λήγναι παρόμενον μετὰ
τοῦ καρποῦ ἔλθοντο παραστάχια. Ο καρπὸς ἀπὸ
τῶν παραστάχων ἀπχυρίζετο διὰ μολύβρου ἐπὶ
τὸ ῥήται δεύτερο δαλνίσμα.

Ἡ δ. ο. α. ο. ρ. ἡ τοῦ καρποῦ διπλὸ τὰ μετ' αὐτοῦ πα-
ραμένοντα ἀντὶ τὰ ἐρήτο μὴ τὸ δερμόνι. Ἐπὶ τὸ
κατὸ κοκκίνωμα ἐρήτορ τὸ δερμόνι. Αὐτὸ ἔξο
κατακινωμένο ἐν δερμάτος ἢ λυκαυθέρου καὶ εἶχε
οὐχὶμα στρογγυλόν. Τὸ κοκκίνωμα εὐνοῖα βιττωδὴ ἀνθρώ-
πῳ ἔξῃς. Ἐδνε τὸ ἐν ἄνθρωπῳ τοῦ ἐπὶ λυκαυθέρῳ καὶ
ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ ἐκ τῆς οὐραίας διὰ τὴν χυρὴν. Μὴ τὸ δερμό-
νιμα ἐρήτο διὰ τὸν μόνον τοῦ οὐραίου. Ἐπὶ τὸ ἐρ-
τορ τὸ λυκαυθέρῳ ἐκφράσει καὶ ἐν ἄνθρωπῳ
τοῦ μὴ τὸ ἴδιον τὸ λυκαυθέρῳ καὶ ἐκφράσει τὸ δερμάτιν.

Μολις έρχοταν ο δειναξιτελής έμπήνευ έπός το θυρό
τό λυχνιαύρι και κατόπιν μέ προδίε μετρούσε τό μέτρο
τό λυχνιαύριος τό έπός το θυρό και διαλόγηε τήν
ηοδύετα. Μία προδίε άνεκαταχούε ες έκατό(100) έκα
δλ. Ες είδος καλώςήλοιο και άλλων θέρη: α) τό
ηοπαδιόέλοιο έπαι τήν έσταύρι, β) τό άεροφυλακί-
εμο ήτοι τρώε διαάνει τό έρεμια (100. = 2 1/2 ηκαθκό).
Ες μέτρον δλ τήν δημηφριακήν έρεκμοποιούση τήν
τήν έκα και τό κιλό. Τό κιλό δλ έχει έκείν μέ τό
ενημέριον, αλλά ήλο δοκίμιον ερεδρηλον καλακτωσμένο

ἐν τούτῳ καὶ ἔπαυσε 40 βιβάει.

Ἡ ἀποδημιεὺς ἔρχετο ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐς ἐλπίδα εἶναι κυβιστὰ (ἀμπαρί) τῶ ὅποιον ἔχουσιν δύο ὅσους ἑσπῶτα καὶ δύο ἐν τῷ κοίτῳ μέρος. Πρὶν ἀδικῶσαι ἐπὶ ἀμπαρί τὸ πρῶτον σακκὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἐλθόντι δὴρχε τὸ ἔθνος νὰ πληρύνῃ ἐμμέσας μὴ συνάκῃ ἡ ὁποία ἔρχετο πρὸ μίχρη τὸ ἀμπαρί.

Ἀπὸ βέβαιον ἐκφαίνει, ὅτι τρέχει τὸ πρὸ νὰ τρέχῃ καὶ τὸ θιὸ ἐπὶ ἐπίτι. Ἐπὶ δὴρχε ἐπὶ δειγὰ ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀλλεὺρι τῆς μίχρ ἐβόδισαν νὰ πληρύνουν καὶ εἰς μίχρη τὸ ἔθνος ἐπὶ βίβη. Ἐπὶ καὶ πρῶτος ἐκὼς καὶ ἐπὶ κομμάτι ἐξέρεται διὰ ἐπὶ ἀπὸ τὸ ἀλλεὺρι ἐπὶ καμάρια ἐβόδισαν.

Μετὰ τὴν διακομὴν τοῦ ἐπὶ τὸ ἄλλο ἀποδημιεύετο ἐπὶ ἀλλεὺρι πρὸ βίβη καὶ ἐπὶ δειγὰ τοῦ χερσὶν. Πρὶν νὰ ῥῆν ὁ ἀλλεὺρις ἐπὶ βίβη καὶ καμάρια δειγὰ καὶ ἔρχετο ἡ διακομὴ τοῦ ἐπὶ τὸ ἄλλο.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

Τό βράδυ τῆς Κυριακῆς τῆς Τυροφάγου καί μέ τή
 δύει τοῦ ἡλίου ἀναπνεύει γυνίς ἐν δημοσίῳ
 κύρῳ ἡ καὶ ἀδελφές οἱ ὅποτες ὑπηρετοῦνται γιά τή
 γύρου ὁ ψάλλοι. Ἡ γυνιά δέρεται ἄρμενος καί
 καί ἀναπνέεται ἀπό παιδιά ἡ ἡλικιωμένους. Περί 660-
 τέρο τά παιδιά εὐαλέχουν ταξίδια, δηλ. τὸ πᾶν τῶ
 θάμνους πολλές φορές κλήτουν καί μερικά τὰ βάθουν
 βάρους (χωρίς ἡ εὐχέντρωσις νά γίνηται καὶ ἄρμενον
 εὐόποι) καί τὰ ἀνάντουν. Ἔπειτα πηδοῦν καί
 βάθουν θορύβους. Παλαιότερα ἐκπαίδευον νά χορεύουν
 καί ἄρμενον χοροὺς καὶ ἡμέτερα Κοινοτομιαὶ
 τραγουδοῦν.

Εἰμασταν ἄρμενον
 καμιά διμαρία παιδιά
 νὰ κλέβουν τὴ δακκάλα
 νὰ τὴν πᾶνε στὰ νησιά.

Μα' κίλινγ δὲν τὰ δέχθη
 καί τῆς κόψαν τὰ μαλλιά.

Σήμερα τὸ ἔθιμο γίνηται, ἀλλὰ περισσότερον ἀπὸ πα-
 ροί καί ὅχι ἀπὸ γυναῖκες.

1. Τόπος συλλογῆς: Μεσορράχη-φυλίδος νομός Σερρών.
2. Όνομα καὶ ἐπὶ ποιοὶ πληροφόρητο: Γιάννης Σαριδίδης τοῦ Γεωργίου. Ἐτῶν: 72. Γραμματικὴ γνώσις: Α'. Δημοσικοῦ. Τόπος γενέσεως: Μεσορράχη. 10 Μαρτίου 1898.
3. [Θεόγραφος Γυαμιόπουλος τοῦ Σπυρίδους, διδάκκαλος. Ἡ συλλογὴ αὐτῆ ἐγένετο ἀπὸ τῆς 1-7 Ἰανουαρίου 1970]

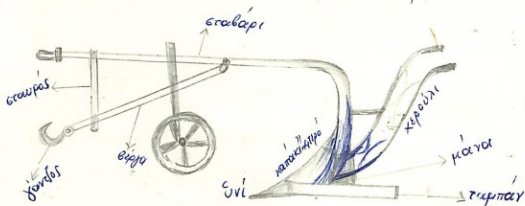
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

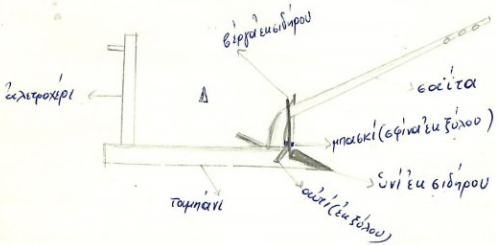
Trals 3 April 1971

6^η Διαγράφημα 6¹ δ' ηρος διότρου με τὰς ἀντιπαιχούς
ὀνομασίας τῶν μηρῶν αὐτοῦ.

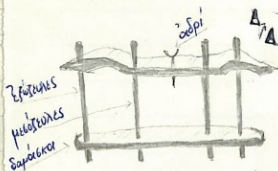

Σελίδα 4 από 6 Ερωτ. 3

Ἰησοῦν ἀποστείλῃ μετὰ τοῦ ἀντιβωσκχοῦ
ὀνομαζομένου τῆς κερῆς αὐτοῦ.

Σελίς 6 Υπιδ. Έρωτ. 9

Τῇ μορῇ αὐτῇ τοῦ ἱσχυοῦ τὴν ἐκρηγμοποίησιν καὶ χρῆσιμοισι καὶ ὁμήροισι διὰ τὸ εὐδερῶν ἄροτροι. Τὸ μήκος τοῦ ἥτο 0,80-1 μέτρο.

Τὰ ἑσάρηματα λήγνται ἑωλὲς ἥτο εὐρόφρητες

καὶ τὸ πάχος ἦτο 10 πόντους περίπου (ἐξωτερικαί). Αἱ δύο ὁμῶς ἐσωτερικαί ἦτο περιετότερον ἐνισχυμένα (πάχος περίπου 20 πόντους). Αἱ δύο ἐξωτερικαί λήγνται ἐξώδελτες ἐνῶ αἱ ἐσωτερικαί μεσόδελτες (ἐνυλῆροι)

Ἔς τὸ μέσον ὑπάρχει μία ἐγκοπὴ καὶ τὸ ξύλο τῆς ἐγκοπῆς λέγεται ἀδρί. Σημ. Διὰ τὸ ἐκτοπὴν ἀδρόν, διὰ τὴν σφοδρὰν βάρβακος καὶ αὐτὰ κωλὴν τοῦ χιραγίου ἐκρηγμοποίησιν τὰ ἴδια ἑσάρηματα ἀλλὰ τὸ μήκος τοῦ ἱσχυοῦ ἦτο 1,80-2 μέτρα.

Σελίς 6. Υπιδ. Έρωτ. 12/3

Σελίς 7. Αριθ. Έρωτ. 6/1

Παίρνουμε τὸ ἕνα βόδι καὶ τὸ βάζουμε ἐπὶ θυρῶ καὶ ἐν σπηλαίᾳ τὸ
ἄλλο, μετὰ τοποθετοῦμε τὸ λουρί καὶ συνδέομε τὸ ἄροτρο ἐπὶ
λουρί καὶ τὸ ἀδρί καὶ εἶναι ἵτοιμα γιὰ τὸ ὄργωμα ἢ τὴν ἐπορά.

Σελίς 7 Αριθ. Έρωτ. 2

Βάζομε τὰ χαρούτια ἐπὶ Ἰῶα καὶ τοποθετοῦμε τὴν βεΐττα καὶ τὸ
ἀδρί ἐπὶ τὴν ὀπή. Ἐξ τὸ κατω μέρος τῆς βεΐττας ὑπάρχει χαλκὴ
καὶ συνδέομε τὸ χαλκὸν μὲ τὸ γάντζο τοῦ ἀρότρου.

Σελίς 7 Αριθ. Έρωτ. 3

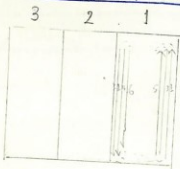
Ο μνηστὴρ καταβύνη τὰ θυρῶ καὶ Ἰῶα κατὰ τὸ ὄργωμα μὲ χαινία

Ἰσχυρίζεται

Ἐπὶ τὰ βόδια μερικοὶ βάζουν καὶ δεύνουν τὰ κέρατα καὶ ἐπὶ οὐ-
ρὰ γιὰ νὰ τὰ διευδύνουν. Μερικοὶ ὅμως δὲν βάζουν καθόλου.

“Ὅταν τὰ Ἰῶα δὴ εἶναι θυρῶ δὲν τὰ δέχει μὲ χαινία καὶ τὰ
διωδύνει μὲ ἕνα ἴσλο πού κρατᾷ ἐπὶ χέρι καὶ λέγεται “κατέγινε”.

Σελίς 8 Αριθ. Έρωτ. 4

χωρίζεται τὸ χωράφι εἰς ἐπορίεῃς ἢ καπνοκίαια
καὶ μόλις τελειώσῃ τὴν γιὰ ἐπορίαν ἢ καπνοκίαια
ἀρχίζει τὴν δεύτερη.

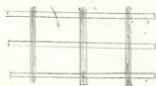
Μὲ τὸ ἴσλο ἄροτρο προετοιμαζοῦνται τὸν τρόπον
τοῦ σχήματος (α) τοῦ βιβλίου

Σελίς 10 Αριθ. Έρωτ. 3

Ευλίη βάρνα γρά'ισοπέδωσι

Έπίσης χρησιμοποιούν καὶ τὴν εἰδιδρένια ἣ ὁποία εἰκονίζεται ἐν ἑλ. βιβλίο.

Ευλίη βάρνα κατασκευαμένη ἐν
καδρονίω, χρησίμη γρά'ισοπέδωσι

τυρμούκι. Περὶ τοῦτο χρησιμοποιεῖται ἐν τῇ κατασκευῇ
διὰ τὴν ἰσοπέδωσιν

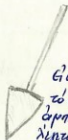
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 10 Αριθ. Έρωτ. 8)

καίριας γρά' καὶ
ψιμο.

Εἰδικὸ πτερόν διὰ
τὸ ἐκάνημι τῇ
ἀρμηγίῳ καὶ
λειτουργεῖται

τὸ ἀποτρίβει
ἐκάνημι καὶ ἐκάνημι

Σελίς 12 Υπ. Γραμ. 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

4

1 κοροζοχο

2 χειρολαβή λαβή

3 βίδα για κόβα

4 κόβα

1

Σελίς 15 Αριθ. Έρωτ. 5

Ἰετραγουδοῦσαν διάφορα τραγούδια ἀλλὰ δὴ τὰ
ἐνδυμοῦνται. Μερικοὺς εὐχοῦν ἀπὸ ὀριζήμα πα-
ραθίζω.

Μητρούσης

1. Ἄ πορῶ Μακεδονία
Πῶ βασιτᾶς δημοσίῃ
να βλήνῃς τὰ παιδιὰ σου
μέρα νύκτα ἐν ἑσπέρῃ

1.. Μητρούσης καπετάνιος
Θεὸν παρακαλεῖ
να ἔψη μετὰ τὰς Σέρραις
να εὐρὴ τὸ βγαθί.

2. Τὸ βγαθί μου ἀβυμίνιο
τὰ δύνῃρα πού χτυπάει
τὰ Τούρκικα κεφαλαία
ἐν τῇ νύκτι χτυπάει.

Τραγούδι ποδ' ἐλέγετο κατὰ τὸ ὄργημα

«Ἡ καλὸς ἡ νοικοκύρης
κίνησε τὸ νιό Σευχάρ
τ' ἀετοχὰ τ' ἵνα τὸ βόδ
τὴ γαῖ δάρα μετὰ τῶν
τὸ γυῖ καὶ τὸ ἐκίπαρ.
Κίνησε τὰ παῖ γὰ τοὶ πόρ
βρίσκει τὴ μνηστικά τ' μεδωμένη
τὸ βαρέλ' ἀκουμημέν.
Ἐφαγα αὐτὰ μετὰ καὶ κρασί μετὰ βαρέλ'.

Σελ. 17 Ηρω. Έρωτ. 1

Τριγύλλι (καλλιέργεια)

Κατά τόν Αύγουστο ἢ Ὀκτώβριον ὀργώνεται τὸ χωράφι
 δύο φορές. Τὸν μῆνα Δεκέμβριον γίνεταί καὶ τὸ τρίτον ὄργωμα.
 Τὸν Φεβρουάριον καὶ ἐξ ἑσθιῶν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς γίνεταί
 τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον ὄργωμα καὶ ἀκολουθεῖ ἐνάρτημα
 διὰ ζιζιῆς ἢ διδύρης ἐνάρται καὶ αὐτὸ γιὰ νὰ ἱσοπεδωθῇ τὸ
 χωράφι. Ἐν συνεχείᾳ ρίχνεται τὸ ἔμπορον μὲν τὸ χεῖρι προσθέτοντας
 χυμὸν ἢ ἄμμα διὰ ἰσότητος πύσσινον. Κατόπιν θάβηται ξανά
 ἐνάρτημα καὶ πάλιν (ἐνάρτημα) πρᾶγμα πρὸς τὸ θορυλάει
 καὶ τὸ ποτίζεταί ὡς καὶ τὸ ἄλλο χωράφι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βίκος (καλλιέργεια)

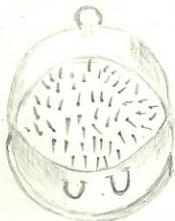
Κατά το μήνα Αύγουστο γίνεται το πρώτο βρῦμα και το 10κωβριο το δεύτερο. Μετά του Αβίου Δημητρίου ή το 1 Νοέμβριον ωριμμένοι το βρῦμοι Ξανά και ἐν εὐχεϊά με το χέρι εκορπίσουν τον επόρο και ακολουθως με την βάρνα τον εκπαύουν.

Άλλοι γάλι με το βρῦμα του 10κωβρίου ρίχνουν το λίπασμα μετά το επόρο και βρῦνουν το χωράφι και το 2ο για να μην κάνει Ξηριά ή παρμένα. Μετά γίνεται το 3ο βρῦμα (βανίδωμα) προς Ξεπιδωμά. Κατά το Μούισι (10-20) γίνεται 4ο βρῦμα. Κατόπιν βρῦνεται το χωράφι και είναι κατάλληλο για την επορά του εἰταριου.

Η κοπή γίνεται με την κοβή ή ειδική μηχανή. Μετά από τριή ή τέσσερις ημέρες γίνεται το 5ο βρῦμα για να μην κα-
λά ή Ξηρανοί και ακολουθως το δέιμο. Πολλοί τωρα εδίνετο
δωμάτια με λινάρι, 2η ή 3η με ειδική μηχανή "αρίβες",
δίνεται "μήαλες". Έρετα μετασφύρεται και τοποθετείται εις
βιπολίες.

ηδ

Σελίς 27 Αριθ. Έρωτ. 6

Σφιμόνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σφιμόνισμα

Σελίς 28 Αριθ. Έρωτ. 2

Ἐλήρξε ἡ γυνὴ δια διπλὸν τὸ πρῶτον ἀλγύρι
τῆς κοινούργιας ἐξοδία γὰρ ἱσχυροῦν καὶ τὸ ἐνα
ψαμί τὸ τοποθετοῦσαι ἐπὶ βρύει. Ἐπει κάθι δια-
βάτης τοῦ περνοῦσε ἔκλυε καὶ εἰς κομμάτι ξέ-
ροπος δι εἶναι διπλὸν τὸ πρῶτον ἀλγύρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ